

M2 Opdracht 1 | Teksthierarchie in een poster

HIËRARCHIE

& KIJKRICHTING

Een voorbereiding op een Poster ontwerp over 2 weken

Wat is hiërarchie

Hiërarchie in een ontwerp

Wat is ook alweer hiërarchie?

Hiërarchie is 'rangorde'

Op welke 2 ontwerp-vragen geeft hiërarchie antwoord?

1. "Waar moet iemand het **eerst** naar kijken?"
2. Dus welk element is het **belangrijkst** en moet de meeste aandacht krijgen.

Hoe is dat hier gedaan? >>>

READ

ME

FIRST

Let your reader know where to start: first.

03 July - 25 August 2017
9am - 6pm
www.whatyoulove.sg

Temasek Polytechnic
School of Design

Shan
www.shanxix.wixsite.com/shan

Hoe doe je dit?

Met de 4 factoren

Pas 1 of meer van deze **4 factoren** toe, wanneer je teksthierarchie vormgeeft

1. Grootte
2. Kleur
3. Plaatsing
4. Stijl van de letter (Bold, regular enz.)

Een goede rangorde stuurt de **leesvolgorde** en dat is belangrijk in elk ontwerp

READ

ME

Typographic hierarchy is a very important technique for effective communicating. It is an organizing system that establishes order in a set of data. By using different styling techniques such as weight, style and size to create contrast, it categorizes information visually for the reader. Want to learn how to place proper emphasis for your content and effectively create focus on your message? Join now!

FIRST

Let your reader know where to start first.

03 July – 25 August 2017

9am – 6pm

www.dowhatyoulove.sg

Temasek Polytechnic

School of Design

Shan
www.shanxcix.wixsite.com/shan

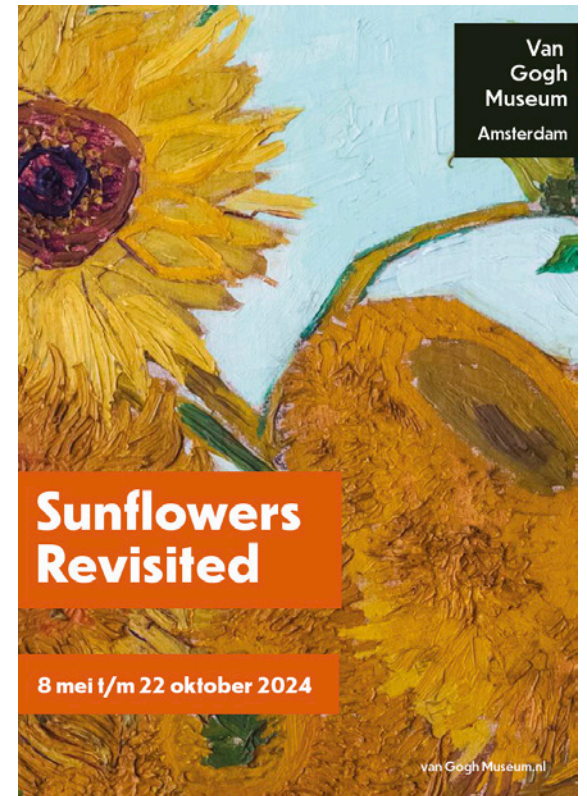
Wat kan je na deze opdracht?

1. Je kan een goede **teksthierarchie** vormgeven, zodat een logische leesvolgorde ontstaat
2. Je zorgt voor **balans** in de lay-out met behulp van een goede verdeling van witruimte, groepering, uitlijning en gebruik van marges.
3. Je kan in vaktaal uitleggen waarom de leesvolgorde in goede rangorde staat (teksthierarchie) en hoe je die hebt vormgegeven met de vier factoren en met de 5 W's

Balans in een lay-out: a of b?

a

b

Hoe ontstaat balans in een lay-out?

1. Balans is meestal niet: 'in het midden'
2. Balans ontstaat door:
 - a) een goede verdeling van witruimte
 - op het vlak én
 - tussen de elementen onderling
 - b) zorgvuldige plaatsing van de elementen, met behulp van uitlijnen, marges en groeperen

a

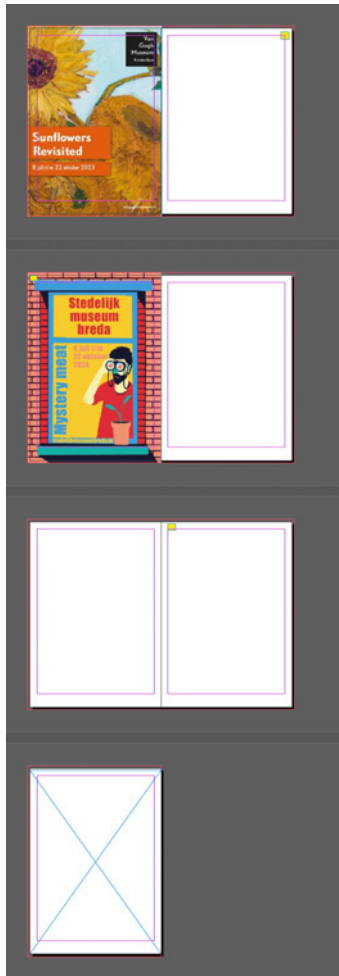

b

Waar werk je naar toe?

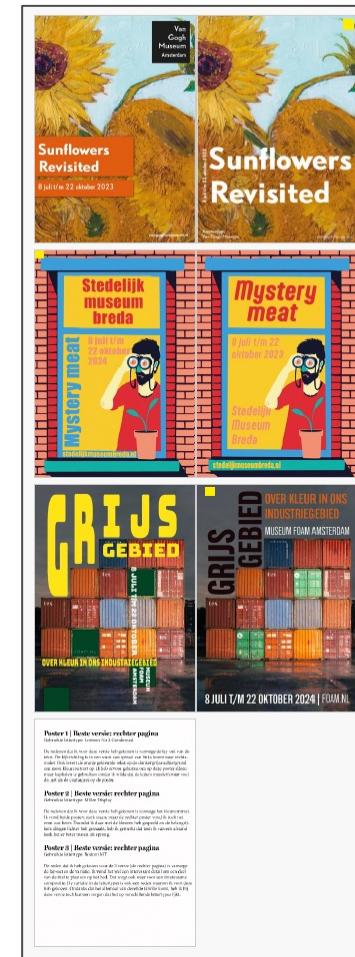
Vandaag

- 1^e versie van 2 posters af

Les 2 en 3

- Elkaar feedback geven m.b.v. een feedback formulier
- Afmaken 3 posters – 2 versie per poster
- Onderbouwing in vaktaal over teksthierarchie / leesvolgorde

HIËRARCHIE

& KIJKRICHTING

op een poster

Tekst op een Poster

- Meestal weinig tekst
- Leesbaarheid:
belangrijkste info moet te lezen zijn wanneer je er langs fietst
- Teksthiërarchie dus nodig:
welke tekst moet het meeste opvallen

De 5 W's op een poster

Hulpmiddel bij bepalen volgorde van belangrijkheid

Wat moet als eerste opvallen

1. **Wie/Wat** naam artiest en/of onderwerp
2. **Wanneer** datum
3. **Waar** plaatsnaam/plek
4. **Welke** organisatie organiseert het? (museum enz.)
5. **Web** x.nl

Vraag: Waar zie je die 5 w's in deze poster?

Kijk
goed

Onthoud vooral de eerste 2 'W's: wie/wat en wanneer

1. **Wie/ wat**

Naam van de artiest én/of het onderwerp

2. **Wanneer**

Datum

3. **Waar**

Plaatsnaam/plek: bijv. een museum

4. **Welke**

Welke organisatie zit erachter: een museum, theater, artiestenbureau etc.

5. **Web**

De url.nl

**De eerste 2 W's*

- *artiest en/of onderwerp*
- *datum*

zijn het belangrijkste en laat je in de vormgeving het meest opvallen

Waar, Wie, Web: maakt niet zoveel uit; je kan je de één meer laten opvallen dan de ander, of even opvallend

Vaak is web is het minst opvallend

Oefening teksthierarchie

Zet de tekst op de juiste volgorde

Pak een
pen

Zet de tekst op de juiste volgorde van de 5 w's
Zet een cijfer van 1 t/m 5 voor de tekstelementen: 1 is de 1e W (dus het belangrijkste)

..... Museum de Fundatie Zwolle

..... Portretten

..... 8 juli t/m 22 oktober 2024

..... Museumdefundatie.nl

..... Dorie Hoeks

Oefening tekst hiërarchie

Juiste volgorde is

1. Dorie Hoeks
2. Portretten
3. 8 juli t/m 22 oktober 2024
4. Museum de Fundatie Zwolle
5. Museumdefundatie.nl

Hoe zou je dat kunnen vormgeven?

Met 'de 4 factoren':

1. Grootte
2. Plaatsing
3. Kleur
4. Stijl van de letter (Bold, regular enz.)

Dat zou
er zo uit
kunnen
zien

Museum de Fundatie Zwolle

Dorie Hoeks Portretten

8 juli t/m 22
oktober 2024

museumdefundatie.nl

De 1^e W is de **titel** (en een ondertitel)

1. **Titel** = **wie**: Dorie Hoeks
2. **Ondertitel** = **wat (onderwerp)**: Portretten

Een ondertitel:

- verduidelijkt de titel (legt uit waar het over gaat)
- is vaak geplaatst in de buurt van de titel: kan er ook boven! (boventitel)

Naam artiest is vaak de titel, en de naam expositie de ondertitel

Museum de Fundatie Zwolle

Dorie Hoeks Portretten

8 juli t/m 22
oktober 2024

museumdefundatie.nl

Vorbereidende **Opdracht**

Vragen maken over

Lay-out & vormgeven tekst

Pak een pen
5-10 minuten

Balans in de lay-out en tips vormgeven van tekst

1

Lees eerst de tekst in beide posters hierboven. Welke oplossingen kan je bedenken wanneer een letter niet goed leesbaar is op de achtergrond?

2

A

B

Kijk goed: welke poster is het meest in balans? Leg uit waarom (je mag ook tekenen in poster):

3

A

B

Welke poster is de lay-out het meest in balans? Leg uit waarom. Denk aan verdeling van de witruimte, uitlijnen en groeperen

4

A

B

Welke van deze 2 leest het prettigst? Leg uit waarom:

Antwoord Vraag 1

Beginnende ontwerpers gebruiken vaak een lijn rondom de tekst: tekst wordt onleesbaar

Wat kan je nog meer bedenken wanneer tekst niet goed leesbaar is?

- a) Als een **klein ónbelangrijk** deel van de tekst wegvalt, kan je het ook laten
- b) Een lettertype **zonder dik dun contrast**
- c) Tekst in een andere kleur
- d) Zet er **een kleurvlak** onder (Transparant, als je het vlak wat minder wil laten opvallen)

Voorbeeld omlijnde letters

Omlijnde letters:

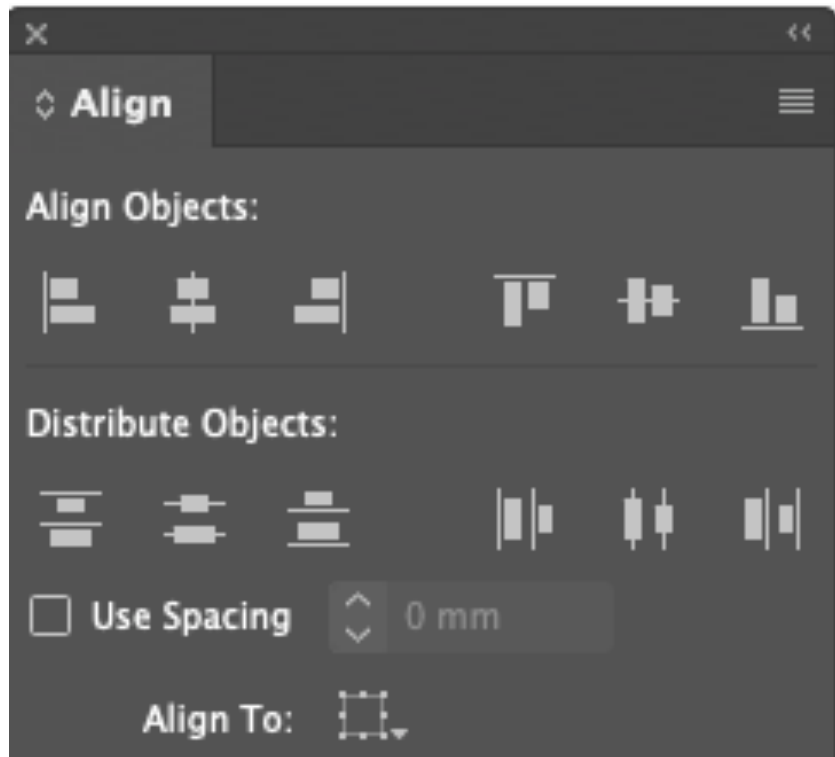
1. Zijn minder leesbaar*
2. Zien er wat amateuristisch uit
3. *Omlijnen kan wel bij logo's of grote koppen

Antwoord Vraag 2: A of B?

Balans in lay-out: het kan helpen om tekst te laten lijnen

In **Id**: via menubalk >Object > uitlijnen

Bij DTP+ gehad, of ga naar mamv.nl – *filmpje 5 bij opdracht*

a

b

Antwoord Vraag 3

In welke poster is de lay-out het meest in balans?

Zet tekst niet random neer:

- Groepeer wat bij elkaar hoort: bijv. titel en ondertitel
- Denk aan de 5 W's
- Lijn tekst uit, waar mogelijk

a ✘

b ✔

Antwoord Vraag 4

Wat leest het prettigst?

B, omdat er marges zijn ingesteld (roze kader)

Marges:

1. Zorgen voor **balans en rust**
2. Randen van posters zijn **snijranden**: tekst die te dicht bij de rand staat, kan bij het drukken gedeeltelijk worden weggesneden

a

b

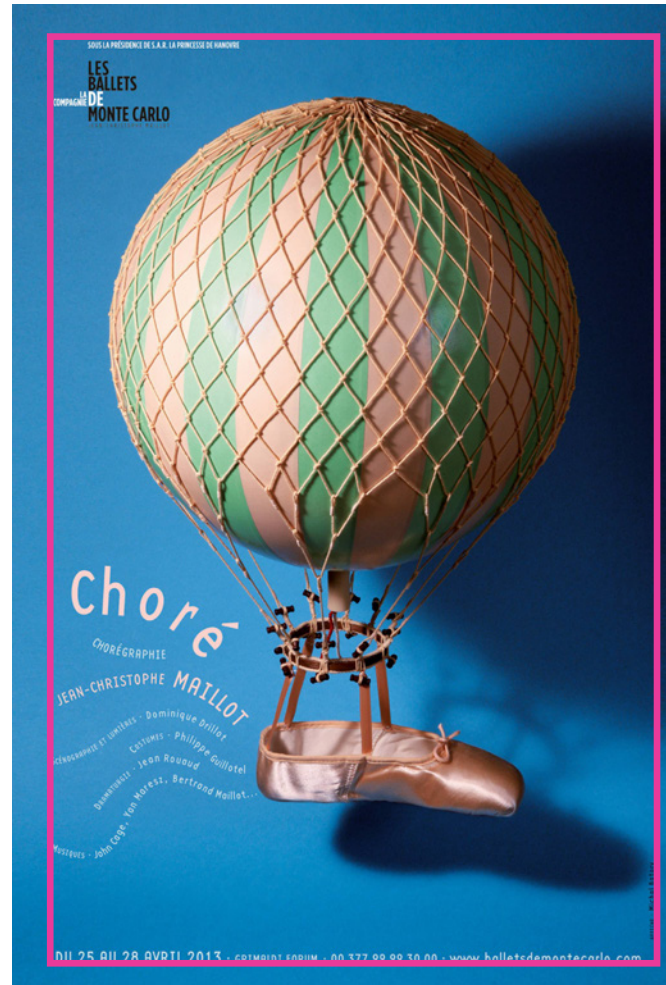
Blijf binnen de marges, tenzij je weet wat je doet

A

Alles staat binnen de marges

B

Bewust buiten de marges:
de kop (Love) is
'aflopend' geplaatst

A

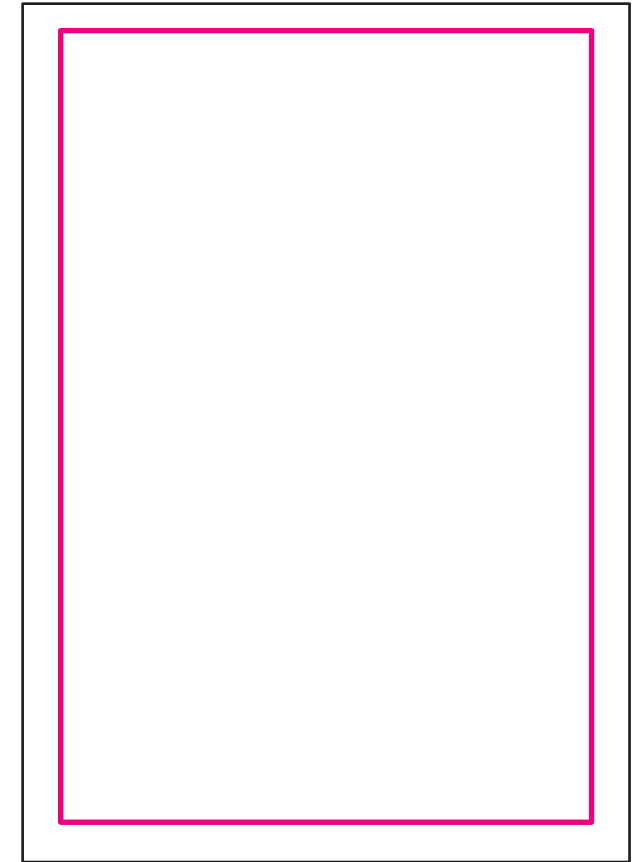
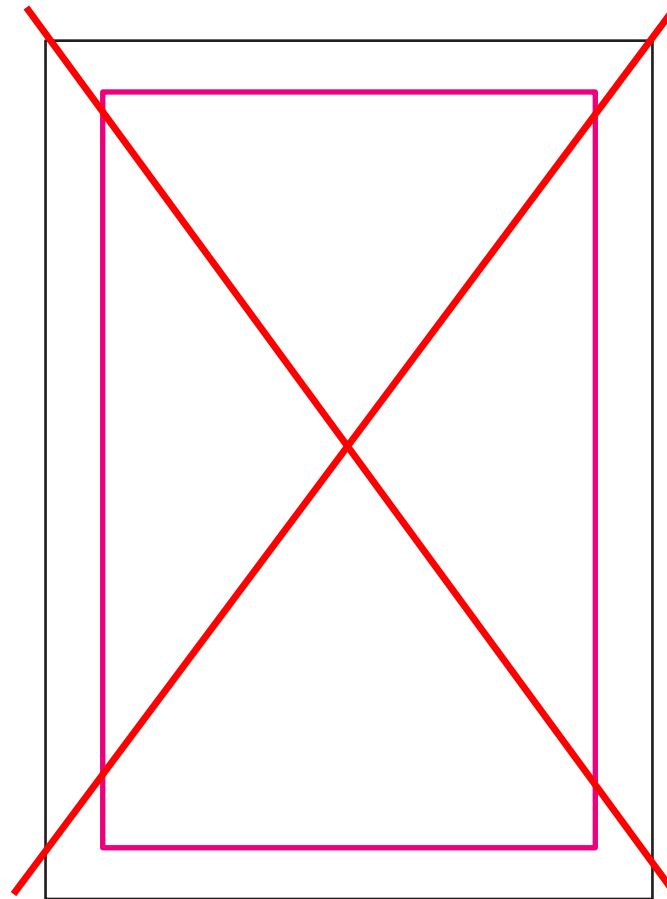
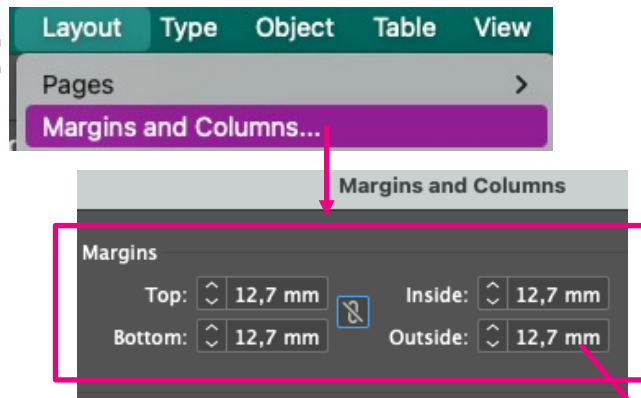

B

Stel je je **eigen marges** in!

- Of tijdens het maken van een nieuw document

- Of via:

De standaard marge in Indesign = 12,7 mm: die is voor A4 - gebruik die niet

Stel je eigen marges in!

TEKSTHIËRARCHIE

OPDRACHT

Ontwerp 3 posters

1. Gebruik de **5 W's** en variatie in vormgeving om een **duidelijke leesvolgorde** te creëren, d.m.v. de **4 factoren**:

- Grootte
- Kleur
- Plaatsing
- Gewicht (bijv. bold, regular)

2. Per poster:

- a) Maak je 2 totaal verschillende varianten.
- b) Gebruik je een beeld en bijbehorende tekst uit de map
- c) Gebruik je één lettertype met minimaal 4 stijlen (bijv. bold, italic).

Laatste les:

1. Markeer de beste versie (3 posters → dus 3 keer) met een klein gekleurd blokje.
2. Per poster leg je in vaktiaal uit waarom de teksthiërarchie in je beste variant goed werkt: beschrijf hoe je de leesvolgorde hebt vormgegeven met de vier factoren en de 5 W's

Variant 1 Variant 2

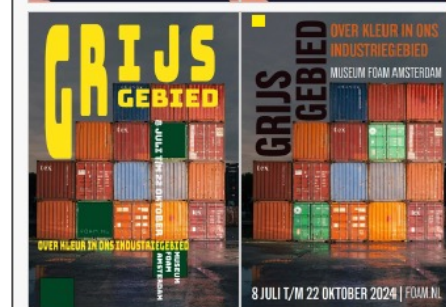
Poster 1

Poster 2

Poster 3

Uitleg
teksthierarchie

Poster 1 | Beste versie: rechter pagina
Inhoud: Van Gogh Museum Amsterdam
De poster is duidelijk, maar de tekst is te klein en de afbeelding is te groot. De afbeelding is te groot en de tekst is te klein. De afbeelding is te groot en de tekst is te klein. De afbeelding is te groot en de tekst is te klein.

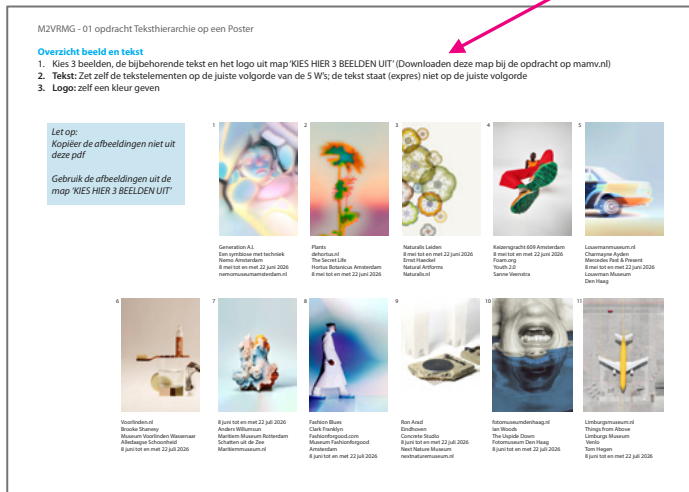
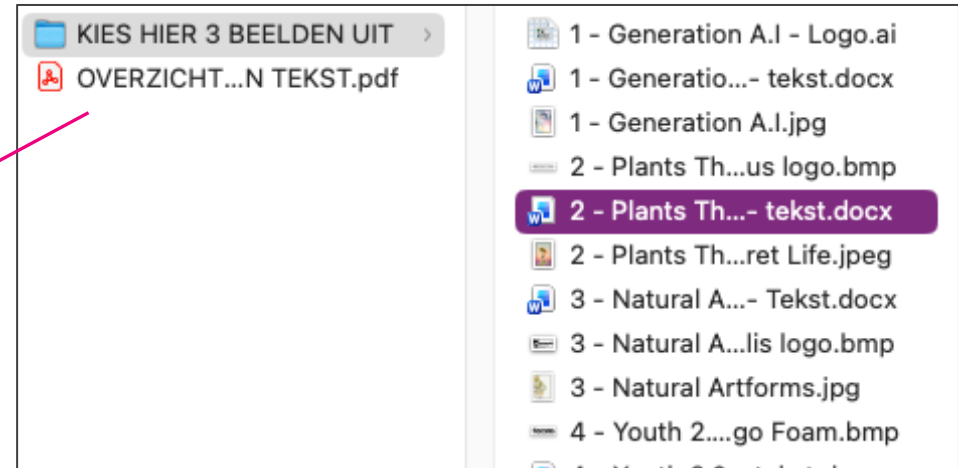
Poster 2 | Beste versie: rechter pagina
Inhoud: Stedelijk Museum Breda
De poster is duidelijk, maar de tekst is te klein en de afbeelding is te groot. De afbeelding is te groot en de tekst is te klein. De afbeelding is te groot en de tekst is te klein. De afbeelding is te groot en de tekst is te klein.

Poster 3 | Beste versie: rechter pagina
Inhoud: Museum Foam Amsterdam
De poster is duidelijk, maar de tekst is te klein en de afbeelding is te groot. De afbeelding is te groot en de tekst is te klein. De afbeelding is te groot en de tekst is te klein. De afbeelding is te groot en de tekst is te klein.

Zometeen: kies je 3 van de 11 beelden en gebruik je de bijbehorende tekst uit de map op mamu.nl.

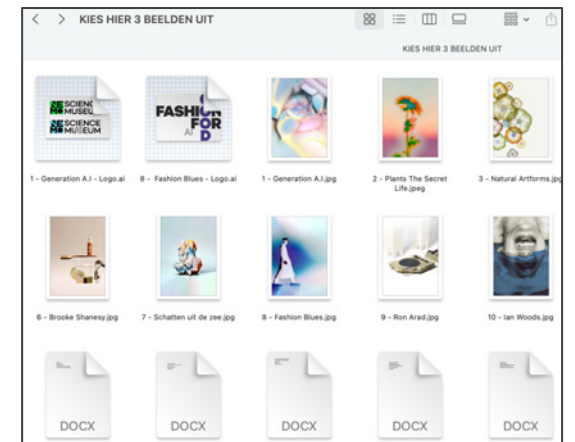
Opdr. 01 Teksthierarchie en balans op een poster

A | Download deze map met Beeld, tekst en logo: kies 3 afbeeldingen en ge

een overzicht (PDF)

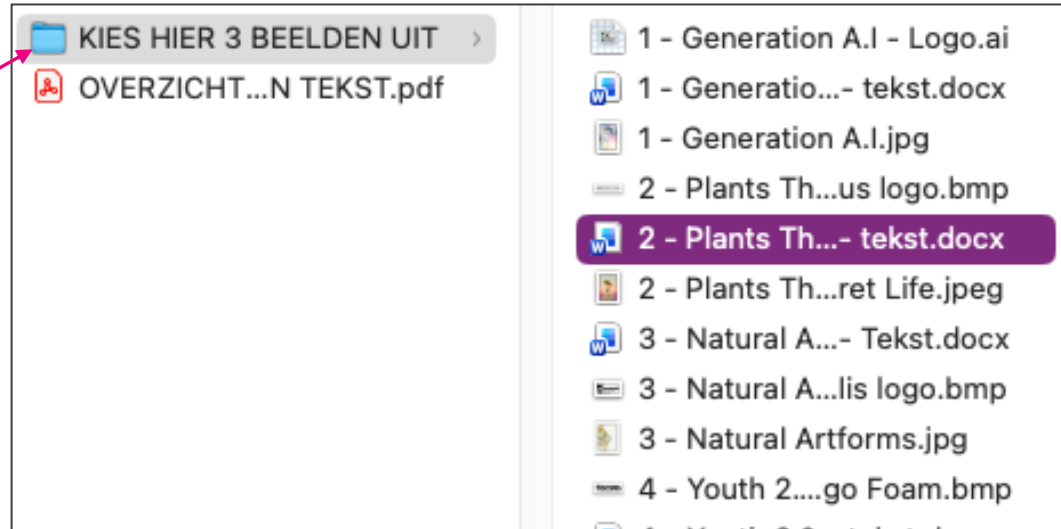
11 losse beelden (jpegs)
de bijbehorende tekst (Word) per
beeld
Logo

Gebruik de JPEG, .docx en .Bmp bestanden

Opdr. 01 Teksthierarchie en balans op

A | Download deze map met Beeld, tekst en logo: kies

Beeld: kies drie .jpg's die staan in de map

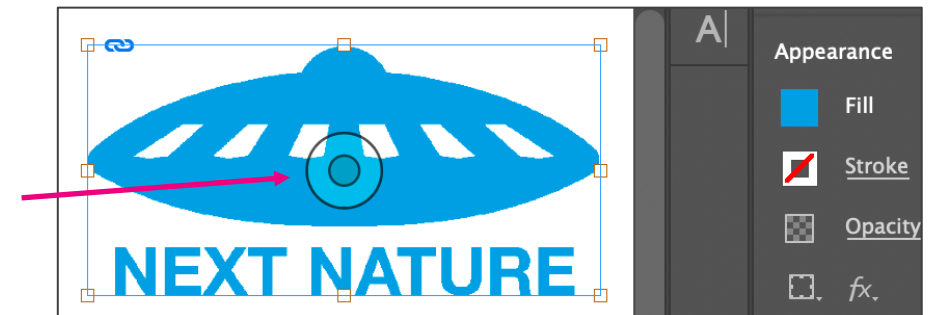
Bijbehorende tekst: .docx
Copieer de tekst vanuit Word in InDesign

Logo: pas de kleur van het logo aan je poster aan (dat hoort eigenlijk niet, maar voor deze opdracht doe je het wel)

Logo's:

.bmp bestand: Klik op 'content grabber' (circeltjes op beeld), dan kan de kleur veranderen

.ai bestand: kleur in Illustrator aanpassen en bestand plaatsen in InDesign

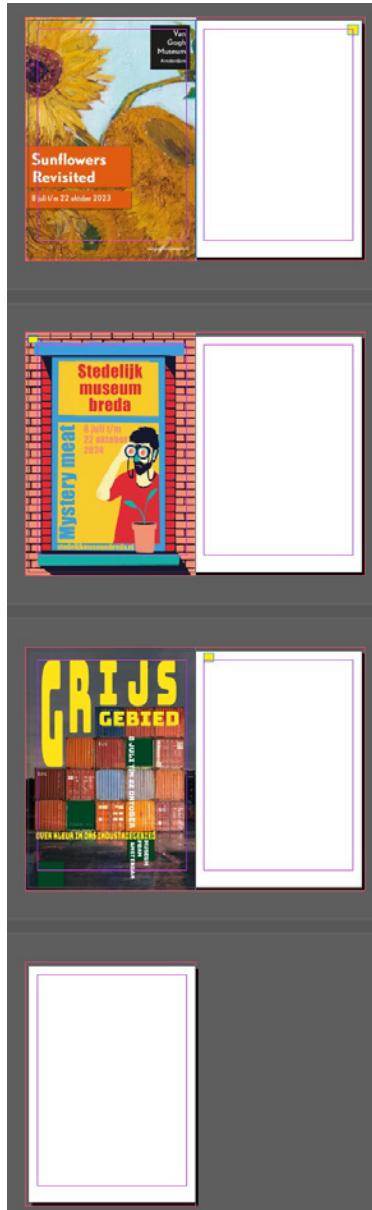
AANPAK

OPDRACHT

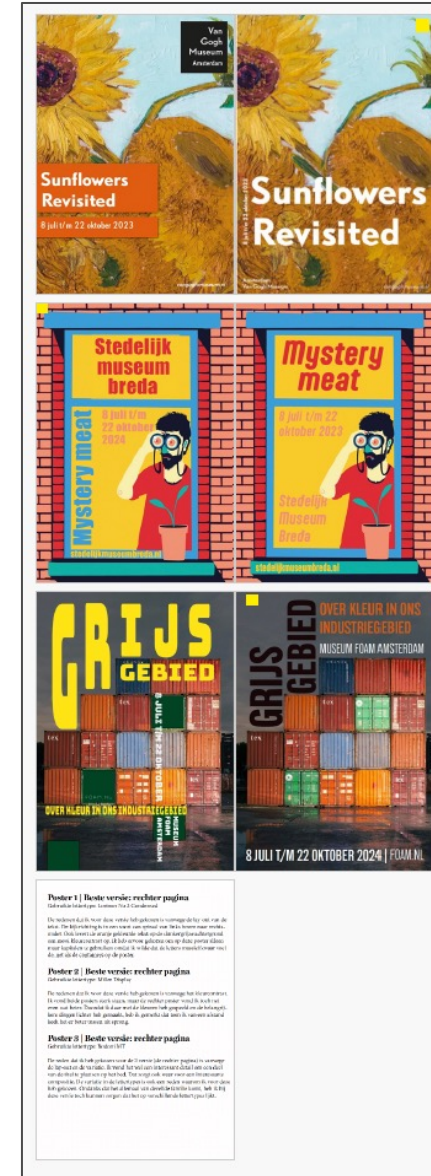
In InDesign

Maak eerst alle 1^e versies!!

Daarna pas de 2^e versie; dan kijk je met een nieuwe blik

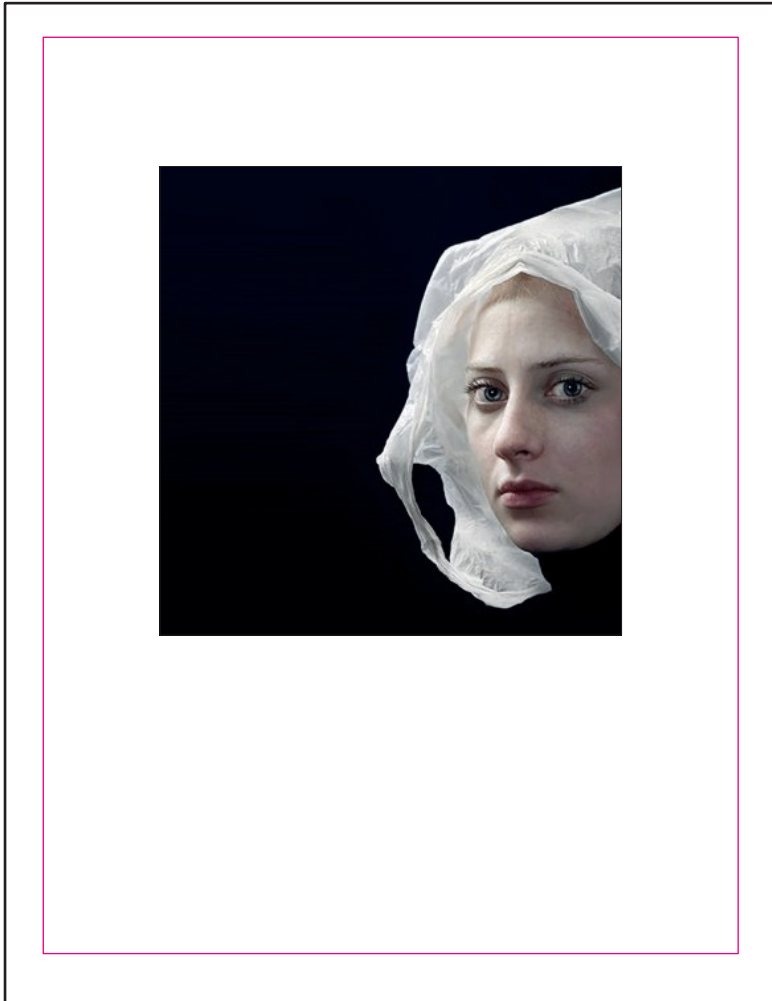

1^e versie: les 1

2^e versie: Les 2-3

Plaats het beeld aflopend

Beeld is niet aflopend

Beeld is aflopend

In InDesign:
beeld plaatsen
met cmd D
(Ctrl D)

**Nooit kopiëren
en plakken**

UITLEG

KEUZE LETTERTYPE

Kies per poster een ánder lettertype

Kies een leesbaar lettertype met minimaal 4 'stijlen'

- Bold, light, cursief enz
- Stijlen: ook wel genoemd: gewichten of familieleden

TIP: Gebruik niet te veel verschillende 'stijlen' op een poster: dat kan rommelig worden

*Voorbeeld:
Per poster een
ander lettertype*

Kies lettertypen in Adobe Fonts

Neem de tijd voor het kiezen van de lettertypen

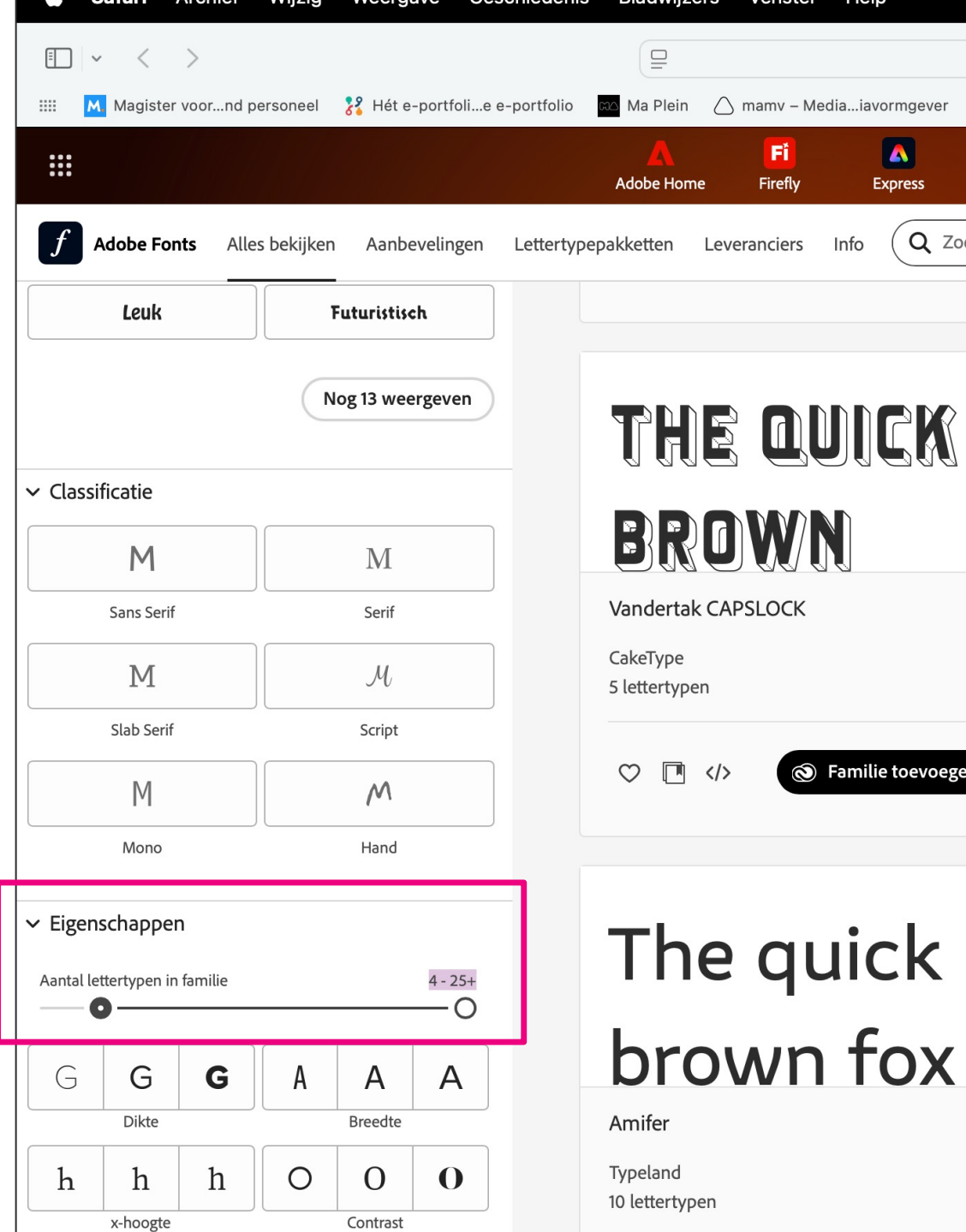
Kies niet meteen iets van de eerste pagina, kijk even verder..

▼ Eigenschappen

Aantal lettertypen in familie 4 - 25+

Bij Eigenschappen: Aantal lettertypen in familie zet je op minimaal 4 of 8, nog beter

Adobe Fonts Alles bekijken Aanbevelingen Lettertypepakketten Leveranciers Info

Leuk Futuristisch

Nog 13 weergeven

▼ Classificatie

M	M
Sans Serif	Serif
M	M
Slab Serif	Script
M	M
Mono	Hand

▼ Eigenschappen

Aantal lettertypen in familie 4 - 25+

G	G	G	A	A	A
Dikte			Breedte		
h	h	h	○	○	●
x-hoogte			Contrast		

THE QUICK BROWN

Vandertak CAPSLOCK

CakeType
5 lettertypen

Familie toevoegen

The quick brown fox

Amifer
Typeland
10 lettertypen

HOE START JE
ZOMETEEN?

Maak een staand A5

1. Met **7** pagina's (*laatste pagina is voor je uitleg, laatste les*)
2. 'Pagina's naast elkaar': aanvinken
3. 'Beginnen met nummer': 2
4. Marges zelf instellen!

Daarna

1. Download de map Beeld en tekst
2. Kies 3 afbeeldingen (.jpegs) en plaats met Cmd D
3. Kopieer de bijbehorende tekst in het document

Lees voordat je begint:

- de lespresentatie nog een keer door
- óf de opdracht

The image shows the 'Preset Details' dialog box in Adobe InDesign, used for creating a new document. The dialog is titled 'PRESET DETAILS' and 'Je naam - Tekstheirarchie'. It has several sections:

- Width:** 148 mm, Units: Millimeters
- Height:** 210 mm, Orientation: Portrait (indicated by a person icon)
- Pages:** 7 (circled in blue)
- Facing Pages:** (circled in blue)
- Start #:** 2 (circled in blue)
- Primary Text Frame:**
- Columns:** 1, Column Gutter: 4,233 mm
- Margins:**
 - Top: 8 mm, Bottom: 15 mm
 - Inside: 8 mm, Outside: 8 mm

At the bottom, there are buttons for 'Preview', 'Close', and 'Create'. A red 'Id' icon is in the top right corner of the dialog.

To the right of the dialog is a preview of the document layout. It shows a vertical stack of pages. The first page is a double-page spread (pages 2-3), followed by two more double-page spreads (pages 4-5 and 6-7), and a final single page (page 8). The pages are labeled 'A' and 'A'. The preview window title is 'Pagina's' and it shows '[Geen]' and 'A-Stramien'. At the bottom of the preview, it says '7 pagina's in 4 spreads'.

A blue link is present: [Klik op deze link voor een filmpje](#)

Below the preview, the text reads: *A5 doc. ziet er dan zo uit*

Ga naar mamu.nl

Download Map met beeld en tekst

Bekijk uitleg filmpjes:

- Letters kiezen in Adobe fonts
 - Of de map 100 lettertypen

Bekijk Uitleg over
InDesign

Opdr. 01 Teksthierarchie en balans op een poster

A | Download deze map met Beeld, tekst en logo: kies 3 afbeeldingen en ge

B | UITLEG ADOBE FONTS & 100 BESTE LETTERTYPEN

1_ Letters kiezen en activeren in Adobe Fonts (1:58)

2_ Letters kiezen uit de map 100 beste lettertypen (0:49)

C | UITLEG INDESIGN

1) het document opzetten met 7 pagina's op A5 (0:35 sec) - -> 7 pagina's: w

2) **beeld nooit kopiëren en plakken** maar plaatsen met: cmd D (ctrl D in Windo

3) tekstkleur veranderen (0:51)

4) het uitlijnen van tekst op een kleurvlak (0:34)

5) het uitlijnen van twee tekstblokken (0:25)

D | Lesbrief en lespresentatie

100 beste lettertypen

Lees de lesbrief voordat je start nog een keer

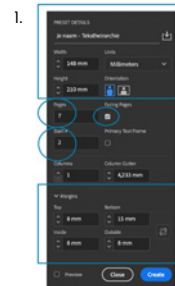
Opdracht teksthiërarchie en balans op een poster

LEERDOELEN

- Je kan een goede teksthiërarchie vormgeven, zodat een logische leesvolgorde ontstaat, met behulp van de 4 factoren en de 5 W's
- Je kan in vaktaal uitleggen waarom de leesvolgorde in goede rangorde staat (teksthiërarchie) en hoe je die hebt vormgegeven met de vier factoren en met de 5 W's
- Je zorgt voor balans in de lay-out met behulp van een overwogen verdeling van de witruimte, groepering, uitlijning van tekstelementen en gebruik van marges.

VOORBEREIDING

- InDesign: maak een A5 document (staand)
 - 7 pagina's (op pagina 7 komt je uitleg)
 - Pagina's naast elkaar aanvinken
 - Beginnen met nummer 2
 - Marges zelf instellen
- Download de map:** beeld, tekst en logo op mamv.nl of uit opdracht in Teams
- Kies 3 beelden uit deze map (.jpeg bestand)**
 - In InDesign plaats je deze beelden met **cmd D** (ctrl d Wind)
 - Plaats elk beeld over het gehele vlak (A5)
- Open de bijbehorende tekst (Word) uit de map en plak in InDesign het op het juiste beeld**
 - Alleen in dit geval mag je iets plakken in InDesign
- Kies per poster (set) een andere lettertype**
 - kies een lettertype met meer dan vier stijlen.
 - Activeer de lettertypen bij Adobe fonts
 - Bij eigenschappen Aantal lettertypen in de familie: zet je het meest linkse bolletje op **1**. Zie onderste afbeelding hiernaast
 - of installeer de letters uit [map 100 beste fonts](#).
 - Volg de filmpjes:
 - [a Letters kiezen en activeren in Adobe Fonts \(1:58\)](#)
 - [b Letters kiezen uit de map 100 beste schriften \(0:49\)](#)

Neem dit over voor het A5 document

Op mamv: Kies 3 beelden uit de map

Bij eigenschappen: Aantal lettertypen in de familie: schuif het 1e circeltje naar 4 of meer

VORMGEVEN VAN DE POSTERS

- Je maakt 3 posters en **per poster maak je 2 versies**

- Ontwerp een **logische leesvolgorde** met behulp van
 - de **5 W's**:
 - Wie/wat
 - Wanneer
 - Waar
 - Welke
 - Web
 - en
 - de **4 factoren**:
 - Grootte,
 - Kleur
 - Plaatsing,
 - Stijl letter (bold, cursief enz.)
- Vooral de eerste twee W's** laat je goed opvallen: Wie/wat (afr. tiest en onderwerp) en Wanneer (Datum)
- Gebruik maximaal 2-3 'stijlen' van het door jou gekozen lettertype, anders kan het wat onrustig zijn.

2 versies per poster

- Ontwerp een **gebalanceerde lay-out**:

- door een goede verdeling van de witruimte tussen de tekstelementen en op het vlak
- Lijn de tekst uit waar mogelijk [zie filmpje op mamv.nl](#)
- Tekst op een kleurvlak? Zorg dan dat de witruimte goed is verdeeld [zie dit filmpje op mamv.nl](#)
- Hou rekening met de marges

Waar vind je dit? Menubalk Venster Object uitlijnen

- Stap a tot en met c doe je ook bij de andere twee beelden.**

- Kies een nieuwe letter voor de andere beelden

LAATSTE LES:

- Plak een klein, felgeel vormpje op de beste versie van elke poster
- Schrijf uitleg:** op pagina 7 geef je per poster een toelichting op de beste versie (dus 3 x in totaal). Je legt daarbij in vaktaal uit hoe je de teksthiërarchie (leesvolgorde) hebt vormgegeven aan de hand van:
 - a. de vier factoren:** 1. Grootte 2. Kleur 3. Plaatsing 4. Stijl letter
 - b. en de 5 W's:** 1. Wie/wat, 2. Wanneer, 3. Waar, 4. Welke, 5. de URL
- Gebruik hiervoor vaktaal, woorden als: corpgrootte, aandachtpunt, rangorde, leesvolgorde, teksthiërarchie, kijkrichting, kleur, kleurvlak, plaatsing, uitlijnen, groeperen, regelafstand, enz.
- TIP:** gebruik deze startzin en daarna leg je uit: In de uitgekozen versie is de leesvolgorde het best, want..